

**AZƏRBAYCAN DÖVLƏT PEDAQOJİ UNIVERSİTETİNİN
KİTABXANASINDA TƏLƏBƏLƏRƏ KİTABXANA-İNFORMASIYA
XİDMƏTİ (1991-2010-cu illər)**

R.M. NAMAZOVA
Bakı Dövlət Universiteti

Məqalədə müstəqillik illərində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində tələbələrə və professor-müəllim heyətinə kitabxana-informasiya xidmətinin vəziyyətindən bəhs edilir. Dövlət Pedaqoji Universitetinin kitabxanasında tələbələrə və professor-müəllim heyətinə xidmət işinin keyfiyyətini yüksəltmək üçün görülən işlərdən, kitabxananın kompyuterləşdirilməsi və elektron kitabxananın yaradılması vəziyyəti araşdırilib.

Yüksək ixtisaslı mütəxəssis hazırlığının təşkili və həyata keçirilməsində ali məktəblərin struktur bölmələri olaraq fəaliyyət göstərən ali məktəb kitabxanalarının rolu və əhəmiyyəti əvəzsizdir. Bu kitabxanalar ali məktəblərin soraq-informasiya və tədris bazaları kimi çıxış edərək, elmin inkişafında iştirak edən bütün struktur bölmələrinə yaxından kömək edirlər. Respublikamızın bütün tip və növlərindən olan kitabxanalar kimi ali məktəb kitabxanaları da gənc nəslin təhsil, təlim və tərbiyə məsələlərinin həllində yaxından və fəal şəkildə iştirak edirlər. Bu kitabxana şəbəkəsinin xarakterik xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, onlar respublikada elm və mədəniyyətin, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri üçün yüksək ixtisaslı kadrlar hazırlanmasına kömək edən ali məktəbin bölməsi kimi fəaliyyət göstərən kitabxanalardır. Başqa sözlə, ali məktəb kitabxanaları öz fondunu ali məktəbin profilinə uyğun komplektləşdirir, professor-müəllim heyətini, tələbələrə elmi ədəbiyyatla, dərslik və dərs vəsaitləri ilə təmin edir, ali məktəbin illik elmi tədqiqat işi haqqında hesabatlarını, elmi və elmi metodik konfransların materiallarını, ali məktəbin hazırladığı metodik materialları, habelə müdafiə olunmuş dissertasiyaları toplayır və mühafizə edir.

Görkəmli kitabxanaşünas alim, professor A.Xələfov haqlı olaraq qeyd edir ki, «...Kitabxanalar təkcə çoxəsrlik mədəni sərvətlərin, o cümlədən milli mədəniyyətin özülü deyil. Belə ki, kitabxanaların müəyyən tarixi dövr ərzində zərrə-zərrə toplayıb saxladığı və milyonların istifadəsinə verdiyi informasiya ehtiyatları həm də iqtisadiyyatın və siyasətin tərkib hissəsini təşkil edir. Bu da həqiqətdir ki, milli mədəniyyətimizin gələcəyi onun bugünkü inkişaf səviyyəsi ilə müəyyən edilir» (4, 145).

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi ali məktəb kitabxanalarının Əsasnaməsində deyilir: «Kitabxana ali məktəbin aparıcı struktur bölmələrindən biri olub, təlim-tərbiyə və elmi-tədqiqat prosesini,

tədris, elmi, metodiki ədəbiyyatla və informasiya materialları ilə təmin edən və bilikləri təbliğ edən mənəvi və intellektual əlaqələrin yayılması mərkəzidir» (3).

Respublikamızın ən qabaqcıl dövlət ali məktəblərindən biri olan Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti geniş tədris və elmi şəbəkə quruluşuna malikdir. 90 ildən çoxdur ki, fəaliyyət göstərən bu ali pedaqoji müəssisənin elmi kitabxanası 1921-ci ilin sentyabr ayında yaradılmışdır. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanası özünün mövcud imkanları daxilində qarşısında qoyduğu vəzifələrə uyğun olaraq həm professor-müəllim heyətinə, həm də bakalavriatura və magistratura pillələrində təhsil alan çoxsaylı tələbə-gənclərə hərtərəfli xidmət göstərir.

2009-cu il yanvarın 1-nə olan məlumata görə, kitabxananın fondunda 598768 nüsxə ədəbiyyat toplanmışdır. Bu ədəbiyyatın 120 min nüsxəsini elmi, 276 min nüsxəsini tədris-pedaqoji, 21 min nüsxəsini bədii, 42400 min nüsxəsini isə ictimai-siyasi və başqa məzmunlu ədəbiyyat təşkil edir. Kitabxananın xarici ədəbiyyat şöbəsində 7162 nüsxə ədəbiyyat vardır. Kitabxananın vahid oxucu biletinə əsasən 11382 nəfər oxucusu vardır ki, bunların da 9762 nəfəri müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələrdir (8).

Tələbələrə tədris ədəbiyyatı ilə ixtisaslaşmış oxu zalları və abonement vasitəsilə xidmət sahəsində ADPU-nun kitabxanası respublikanın digər ali məktəblərindən geri qalmır. Kitabxana ilk növbədə tədris-tərbiyə prosesinə, eləcə də kafedraların və laboratoriyaların elmi-tədqiqat işinə inamla xidmət göstərir.

Tələbələrə kitabxana-informasiya xidmətini səmərəli təşkil etmək məqsədilə kitabxana müvafiq tədris ədəbiyyatını diqqətlə seçir, onu tədris fondu və ya tədris kitabxanası adlandırılan ixtisaslaşmış şöbəyə verir. Şöbə öz fəaliyyətində tədris ədəbiyyatına tələbin spesifikasiyasını nəzərə alan metodlar tətbiq edir. Tədris ədəbiyyatına tələbat tədris proqramının və planının tələblərinin dərəcəsi ilə uyğun gəlir. Buna görə də bu ədəbiyyat hər bir fənnin keçilməsi müddətinin nəzərə alınması əsasında tələbələr arasında planlı surətdə bölüşdürülür. Tələbələrə kitabla xidmət işi tədris ədəbiyyatının verilməsi ilə məhdudlaşmır. ADPU-nun kitabxanasının vəzifəsi tələbələrin elmi görüş dairəsini və xüsusi biliklərini genişləndirmək, həmçinin kitab üzərində müstəqil surətdə işləmək vərdisləri aşılamaq üçün onların elmi və tədris ədəbiyyatına olan qayğılarını fəallaşdırmaqdır. Buna nail olmaq üçün universitetin kitabxanası tələbələrə xidmətin məlum olan metodlardan əlavə auditoriyalarda xüsusi kurslar üzrə ayrı-ayrı mühazirə və seminarlara dair elmi ədəbiyyatın sərgisinin təşkili, biblioqrafik seminarların, ən yeni ədəbiyyatın təqdimatlarının keçirilməsi və s. kimi metodlar da tətbiq edir. Tələbələrdə elmi dünyagörüşünün formalaşması sahəsində pedaqoji universitetin kitabxanasının imkanı genişdir. Adətən humanitar profilli ali məktəblərin I kurs

tələbələri respublikanın daxili və xarici siyasəti, beynəlxalq vəziyyət haqqında qənaətbəxş bilik səviyyəsinə malik olurlar. Bu isə ali məktəb kitabxanasının fəaliyyət imkanlarını əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirir. Bununla yanaşı, hazırda daha çox vacib sayılan hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsi müasir dövrdə xüsusi aktualıq kəsb edir. Respublikamızda demokratiya və aşkarlığın genişləndirildiyi bir zamanda həyatı mövqeləri, ideal arzuları hələ tam formalaşmamış tələbələrin hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsinə böyük ehtiyac vardır. Məhz buna görə də pedaqoji universitetin kitabxanası kitab təbliğinin bütün güc və təsirindən tam şəkildə istifadə etməlidir.

Nəzərə almaq lazımdır ki, tələbələrin tədris-tərbiyə işinin təşkilində Pedaqoji Universitetin kitabxanasının imkanı daha yüksək səviyyədədir. Birincisi ona görə ki, bu kitabxananın oxucuları artıq müəyyən məqsəd uğrunda fəaliyyət göstərən formalaşmış kollektivdir. İkincisi, tələbələrin tədris-tərbiyə işi ilə bütün ali məktəb, onun ayrı-ayrı quruluş bölmələri və təşkilatları da məşğul olur. Bu isə kitabxananın işini asanlaşdırır. Üçüncüsü, ali məktəb kitabxanası tələbələrin sosial-psixoloji xarakteristikası, ixtisas xüsusiyyətləri, habelə digər bu kimi cəhətlər haqqında əvvəlcədən hazırlanmış ilkin məlumatlara malik olur. Bütün bunlar Pedaqoji Universitetinin kitabxanasının özünəməxsus fəaliyyət xüsusiyyətləri kimi tələbələrin tədris-tərbiyə işinin səviyyəsinə bu və ya digər dərəcədə təsir göstərir (4, 36).

Dövlət Pedaqoji Universitetinin kitabxanasında tələbələrə xidmət işinin keyfiyyətini yüksəltmək üçün fərqli xidmət, açıq rəf, tədris ədəbiyyatı ilə qrup xidməti kimi səmərəli və qabaqcıl metodlardan istifadə edilir. Məlum olduğu kimi, oxuculara fərqli xidmət kitabxananın xidmət şöbələrinin təşkilatı quruluşu ilə müəyyən edilir və 3 prinsip əsasında həyata keçirilir: oxucu kateqoriyaları, bilik sahələri və nəşr növləri üzrə. ADPU-nun kitabxanasında tələbələrə kitabxana xidmətinin təşkilində bu üç prinsiptən ən müxtəlif şəkildə istifadə olunur.

Pedaqoji Universitetin kitabxanasında müxtəlif ədəbiyyat növləri ilə kitabxana-bibliografya və məlumat xidməti həyata keçirən müstəqil şöbələr ayrılmışdır. Bu şöbələrin təşkili daha çox tələbələrin elmi-tədqiqat işlərinə, magistr dissertasiyaları, buraxılış, kurs və ya yoxlama işlərinin yazılmasına kömək məqsədini güdür. Bu şöbələrin son dövrlərdə topladığı iş təcrübəsinin öyrənilməsi göstərir ki, onlar öz məqsədlərinə tam şəkildə nail olur və vəzifələrini səmərəli yerinə yetirir. Kitabxanalarda tələbələrə abonementlə fərqli xidmət işinin təşkili 2 prinsip – elm sahələri və oxucu kateqoriyaları prinsipləri əsasında həyata keçirilir. Kitabxananın əsas fondunun yerləşməsi baxımından parçalanması ilə əlaqədar olaraq oxuculara baş tədris binasında və Bakıxanov küçəsində yerləşən binasındakı 2 sayılı korpusda təşkil edilmiş abonementlər xidmət edir. Lakin vahid oxucu biletindən istifadə edən tələbələr bütün abonementlərdən eyni dərəcədə istifadə edirlər. Əsaslı binada

tələbələrə geniş və səmərəli iş aparmaq üçün müasir tələblərə cavab verən yaxşı iş şəraiti yaradılmışdır. Təkcə bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, tələbə yataqxanasında və digər tədris binasında 500 nəfərlik müasir tipli oxu zalları fəaliyyət göstərir. 1 saylı tədris binasında yerləşən ictimai fənlər üzrə və təbiət elmləri üzrə oxu zalları hər gün yüzlərlə müəllim və tələbəyə xidmət edir. 2 və 3 saylı tələbə yataqxanasındakı oxu zallarında təmir tam başa çatmışdır. Texniki ədəbiyyat üzrə oxu zallarında ümumtəhsil və ümumtexniki fənlər üzrə dərslilər və dərslər vəsaitləri, elm və texnikanın bütün sahələri üzrə ensiklopediya və məlumat kitabları, yeni texniki ədəbiyyat nüsxələri, texnika üzrə dövrü mətbuat toplanmışdır. Humanitar ədəbiyyat zalında dövlət qərarlarının məcumələri ictimai və iqtisadi elm kafedralarının kursları üzrə əlavə və əsas ədəbiyyat ensiklopediya və məlumat kitabları cəmləşir. Bu oxu zallarında müxtəlif mövzular üzrə ədəbiyyat topluları, sərgilər təşkil edilir, seminar məşğələləri, ali məktəblərin qarşısında duran, tədris kimi elmi-tədqiqat və tərbiyə işləri üzrə müxtəlif kütləvi tədbirlər həyata keçirilir. Göründüyü kimi, ADPU-nun kitabxanasında tələbələrə kitabxana xidmətinin forma və metodları mürəkkəb və çoxsahəli olmaqla özünəməxsus xüsusiyyətlərə malikdir (8).

Ali məktəbin özünün iş xüsusiyyəti tələb edir ki, kitabxanaçılar tələbələrin təhsili və təlim-tərbiyəsi ilə əlaqədar mürəkkəb vəzifələr kompleksinin yerinə yetirilməsində yaxından iştirak etsinlər. Ali məktəblərin qiyabi şöbə tələbələri kitabxana xidmətinə xüsusi ehtiyacı olan oxucu qrupudur. Bu oxucuların çoxu Azərbaycanın, hətta başqa respublikaların şəhər və rayonlarında yaşadıklarından öz ali məktəb kitabxanalarına yalnız imtahan sessiyası müddətində gələ bilir. Pedaqoji Universitetin qiyabi oxuyan tələbələri üçün kitabxanada dərslilər və dərslər vəsaitləri ehtiyatı çoxalmışdır. Kitabxanada həmçinin qiyabi abonement də fəaliyyət göstərir. Az tapılan ədəbiyyatdan isə oxu zalında istifadə olunur. Pedaqoji Universitetin kitabxanasında açıq rəf üsulundan da geniş istifadə olunur. Kitabxananın oxu zalında təşkil olunmuş açıq rəf məzmununa görə müxtəlifdir. Burada humanitar və dəqiq elmlər üzrə ədəbiyyat ayrı-ayrılıqda təşkil edilmişdir. Açıq rəfdən tələbələr müxtəlif şəkildə istifadə edirlər. Qeyd etmək lazımdır ki, Pedaqoji Universitetin kitabxanasında tələbələr üçün təşkil olunmuş açıq rəfdən evə kitab verilmir. Pedaqoji Universitetin əsas binasındakı kitabxanada açıq rəf üsulundan geniş istifadə olunur. Açıq rəfdə olan ədəbiyyatlar müntəzəm olaraq yeniləşir.

ADPU-nun kitabxanasında xüsusi oxucu qrupu kimi abituriyentlərə kitabxana xidmətinin təşkili sahəsində təcrübə son zamanlar yaradılmışdır. Kitabxana abituriyentlərə kömək məqsədi ilə ixtisas qrupları üzrə metodik vəsaitlər, test proqramları, “Abituriyent” jurnallarından ibarət xüsusi bölmə təşkil etmişdir. Demək olar ki, hər gün abituriyentlərə xidmət işinə test üzrə

qəbulun ümumi qaydaları haqqında da müxtəlif məsləhətlər verilir. Kitabxanada I kursa daxil olmuş tələbə oxucular üçün müəyyən şərait yaradılmışdır. I kursa yenidən qəbul olunmuş tələbələr üçün ənənəvi iş formaları tətbiq olunur. Bu formalar kataloqlarla tanışlıq məqsədi güdən ekskursiyalardan, kitabxana-bibliografiya məşğələlərindən, ədəbiyyat icmallarından müxtəlif məzmunlu tədbirlərdən ibarətdir. Bu da tələbələrin kitabxanaya cəlb olunmasında az əhəmiyyət kəsb etmir.

ADPU-nun əsas binasındakı kitabxananın işi digər tədris korpuslarındakı kitabxanaların işinə nisbətən daha dolğundur. Kitabxanada tələbələrə xidmət işini asanlaşdırmaq məqsədilə evə kitab verilişini təşkil etmək məqsədilə abonement xidmətidən daha geniş istifadə edilir. Xüsusilə qış və yay imtahan sessiyaları vaxtı tələbələrin kitabxanaya axını daha çox olur. Bu zaman oxu zallarında yer çatışmazlığı baş verir. Oxu zalının imkanlarından kənar qalan oxucular abonement xidmətidən istifadə edərək ev şəraitində mütaliə edirlər. Məsələn 2008-2009-cu ilin yay sessiyası dövründə ADPU-nun abonement şöbəsi vasitəsilə humanitar elmlər üzrə tələbələrə 384 446 nüsxə, qeyri-humanitar elmlər üzrə isə 242 411 nüsxə ədəbiyyat verilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, elm sahələri üzrə ədəbiyyatın üst-üstə hamısı 9462 nəfər oxucuya verilmişdir (8).

Əlbəttə, tələbələrə kitabxana xidmətinin lazımı səviyyədə olması tədris ədəbiyyatı fondundan istifadə effektivliyindən də çox asılıdır. Tədris ədəbiyyatı fondundan istifadə effektivliyini yalnız ödənilən tələblərə görə deyil, habelə ödənilməyən oxucu tələblərinin nəzərə alınması ilə müəyyənləşdirmək olar. Bu xüsusiyyətlərin təhlili və ümumiləşdirilməsi əsasında tədris fondunun istifadə olunması haqqında fikir söyləmək olar. Bununla belə qeyd etmək lazımdır ki, ali məktəb tələbələrin ədəbiyyata olan bütün tələblərini tam öhdəsinə götürə bilməz. Əgər oxucu sorğusu kitabxananın ümumi fondu əsasında ödənilmirsə, onda sorğular kitabxanalararası abonement və qiymətli abonement vasitəsilə ödənilməlidir.

ADPU-nun kitabxanasında tələbələrin sorğularının hərtərəfli ödənilməsi üçün kitabxanalararası abonement bölməsi verilən sifarişləri vaxtılı-vaxtında ödəməyə çalışır və sifarişlərin sayı ildən-ilə artır. Tələbələrin sorğularını tam və dolğun ödəmək məqsədilə Pedaqoji Universitetin kitabxanası 2006-cı ildə 1162 nüsxə ədəbiyyatı digər ali məktəb kitabxanalarındakı kitabxanalararası abonement vasitəsilə (KAA) alıb oxuculara vermişdir (8).

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində tələbələrə kitabxana-informasiya xidmətini səmərəli təşkil etmək məqsədilə kitabxananın kataloq və kartoteka sistemi yenidən qurulmuşdur. Əsaslı binada yerləşən kitabxananın ümumi kataloqundan tələbələr müstəqil surətdə istifadə edirlər. Oxu zalında Pedaqoji Universitetin kafedraları tərəfindən buraxılan elmi əsərlərin geniş sərərgisi təşkil edilmişdir.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanası müstəqillik illərində tələbələrə kitabxana-informasiya xidməti sahəsində bir sıra uğurlu nəticələr qazanmışdır. Məlum olduğu kimi, müasir dövrdə cəmiyyətin qarşısında duran vacib məsələlərdən biri gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsidir. Bu cəhətdən elmi kitabxanada aparılan işi təqdirəlayiq hesab etmək olar. Belə ki, hər iki elmi kitabxana müntəzəm olaraq hər il «28 May-Demokratik Respublikanın yaradılması günü»nə, «31 mart Azərbaycanlıların soyqırımı günü»nə, «20 Yanvar faciəsi»nə, «18 Oktyabr-Müstəqillik günü»nə, «12 Noyabr-Konstitusiyaya günü»nə, «18 Noyabr-Milli Dirçəliş günü»nə həsr edilmiş sərgilər, fotomontajlar və digər kütləvi tədbirlər keçirir (8).

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanasının 2004-cü ildə təşkil etdiyi «Şəhidlər ölmülər», «Torpaq - uğrunda ölən varsa, Vətəndir» fotostendlər, M.Ə.Rəsulzadənin anadan olmasının ildönümü münasibətilə yanvarın 31-də hazırladığı kitab sərgisi və fotomontaj, 25 fevral-Xocalı faciəsi ilə bağlı tərtib etdiyi stend, fotosərgi və kitab sərgisi, Əhməd Cavadın 109 illiyi ilə bağlı fevralın 15-də hazırladığı kitab sərgisi, Novruz bayramı münasibətilə tərtib etdiyi plakat və kitab sərgisi, 9 may faşizm almaniyası üzərində qələbənin ildönümünə həsr olunmuş kitab sərgisi, 10 may-ümum-milli liderimiz Heydər Əliyevin anadan olması günü ilə bağlı hazırladığı fotomontaj, kitab sərgisi və başqa kütləvi tədbirlər oxucuların kitabxanaya cəlb edilməsində mühüm rol oynayır (8).

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin kitabxanasında tələbələrə kitabxana xidmətini yaxşılaşdırmaq məqsədilə müxtəlif məzmunlu kütləvi tədbirlərin təbliğat gücündən də bacarıqla istifadə edilir. Məsələn, 2004-cü ildə kitabxanada 20 divar qəzeti, 8 fotosərgi 23 mövzu sərgisi, 25 kitab sərgisi hazırlanmış, 4 ədəbi-bədii gecə və 5 müxtəlif tədbir keçirilmişdir (8).

«Kitabxanaçı» divar qəzetinin bir nömrəsi şəhidlərimizin xatirəsinə həsr olunmuş, 20 Yanvar 1990-cı il Bakı faciəsini əks etdirən fotostendlər hazırlamışdır. Kitabxanada M.Süleymanlının «Təbiətin fəryadı» və S.Rüstəmxanlının «Ömür kitabı» əsərlərinin müzakirələri yüksək səviyyədə keçirilmişdir. Bundan başqa, müntəzəm olaraq oxu zallarında plakatların nümayiş edilməsinə və ədəbi-bədiigecələrin təşkilinə xüsusi diqqət yetirilmişdir (8).

2004-cü ildə kitabxananın oxu zallarında general Həzi Aslanovun, ədəbiyyatşünas Əziz Mirəhmədovun, tənqidçi Mikayıl Rəfilinin, şair və yazıçılardan Şəhriyar, Rəsul Rza, Bəxtiyar Vahabzadə, Fikrət Qoca, Sergey Yesenin, Əyyub Abbasovun, görkəmli dövlət xadimi Şıxəli Qurbanovun, dünya şöhrətli bəstəkarlar Üzeyir Hacıbəylinin və Müslüm Maqommayevin yubleylərinə, Xocalı faciəsinə, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanlarına, 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Bayramına, Novruz Bayramına, Bilik gününə, Dövlət

Müstəqilliyi Gününə, Dünya Azərbaycanlılarının Milli Həmrəylik Gününə həsr olunmuş sərgilər, fotomantajlar və başqa tədbirlər hazırlanmışdır (8).

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanasında tələbələrə kitabxana-informasiya xidmətinin öyrənilməsi göstərir ki, müasir dövrdə bu kitabxana öz oxucularının artan informasiya tələbatını və sorğularını ödəmək üçün müyyən sənəd-informasiya ehtiyatlarına malik olsa da, görüləsi işlər də az deyildir. Belə ki, bu ali məktəb kitabxanasının maddi-texniki bazası son dövrdə bəzi dövlət və özəl universitetlərlə müqayisədə az inkişaf etmişdir. Oxuculara yeni informasiya texnologiyası əsasında (avtomatlaşdırılmış kitabxana-bibliografya sistemlərinin yaradılması, kitabxananın kompyuterləşdirilməsi, sürətçixarma-çoxaltma texnikası, rabitə texnikası, elektron nəşrlər və s.) xidmətin təşkili bu yaxınlarda həyata keçirilməyə başlamışdır və bu iş o qədər də sürətlə aparılmır.

Bir çox dövlət, özəl ali məktəblərin elmi kitabxanalarında bir neçə il öncə INTERNET qlobal informasiya şəbəkəsindən istifadə olunduğu halda, ölkəmizin təhsil ocaqları üçün müəllim kadrlar hazırlayan bu pedaqoji ali məktəbin elmi kitabxanasında oxucular əsasən ənənəvi kitabxana xidmətindən istifadə edirlər.

Şübhəsiz ki, belə bir vəziyyət Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanasının işinin səmərəliliyini azaldır və gələcək ixtisaslı kadrların hazırlanması işinə informasiya təminatını zəiflədir. Ona görə də, yaxşı olardı ki, elmi kitabxananın rəhbərliyi kitabxana işinin avtomatlaşdırılması və kitabxana fondlarının tədricən müasir informasiya daşıyıcılarına köçürülməsi, elektron mübadilə sistemlərindən (İnternetdən və s.) istifadəyə keçilməsi, yeni kitabxana-informasiya texnologiyasında istifadənin sürətləndirilməsi məsələsini qaldırsın;

- Kitabxananın maddi-texniki bazasının zəif olması və təchizat sisteminin qənaətbəxş olmaması oxuculara yüksək səviyyəli müasir kitabxana-informasiya xidməti göstərilməsinə mane olduğundan bu məsələ təxirə salınmadan həll olunmalıdır;

- Son zamanlar kitab fondunun komplektləşdirilməsi məsələsi zəif həyata keçirildiyindən bu sahədə bəzi nöqsanlara yol verilmişdir, ona görə də bu iş qaydaya qoyulmalıdır;

- Kitabxananın kompyuterləşdirilməsi və elektron kitabxananın yaradılması prosesi sürətləndirilməlidir.

Bütün bunlarla bərabər Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin kitabxanası ali məktəbin fakültə və kafedraları ilə əlaqəni gücləndirməli, fakültələrdə kitabxananın filialları təşkil edilməli, kadr hazırlığı məsələsi optimal şəkildə həll edilməlidir. Zənnimizcə, bu tövsiyələrin nəzərə alınması Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanasında işin daha da

canlanmasına, oxuculara xidmət sisteminin təkmilləşdirilməsinə müsbət təsir edə bilər.

ƏDƏBİYYAT

1. *Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanunu//Azərbaycan. 1992. 30 dekabr.*
2. *Ali məktəb kitabxanalarının Əsasnaməsi / Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 133 sayılı 08.02.2000-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuşdur.*
3. *Xələfov A. və b. Kitabxana işçisinin məlumat kitabı. – Bakı: Azərnaşr, 1986. 286 s.*
4. *Xələfov A. Kitabxanaşünaslığa giriş: Dərslük (3 hissədə). H.1-2. Bakı: 2001. 400 s.*
5. *Xələfov A. Kitabxanaşünaslığa giriş: Dərslük (3 hissədə). H.3. Bakı: 2003. 314 s.*
6. *Kitabxana işi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu // Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya: Elmi-nəzəri və təcrübi jurnal / BDU.- Bakı: 1999. №1. s.11-12.*
7. *Mərdanov M. Azərbaycan Respublikasında milli təhsilin inkişafı sahəsində görülmüş işlər və qarşıda duran vəzifələr: Azərbaycan müəllimlərinin qurultayında məruzəsi // Azərbaycan müəllimi. 1998. 1 oktyabr.*
8. *Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin elmi kitabxanasının 1991-2009-cu illərə dair hesabatları.*

**LIBRARY-INFORMATION SERVICE OF TEACHING STAFF
AND STUDENTS IN THE SCIENTIFIC LIBRARY OF THE
AZERBAIJAN STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY (1991-2010)**

R.M.NAMAZOVA

SUMMARY

This article analyzes the state of library-information service of the teaching-staff and students in the Scientific Library of the Azerbaijan State Pedagogical University in the years in the years of independence.